

فصلنامه مدیریت و چشم‌انداز آموزش
دوره ۲ شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹ (پیاپی ۶)
تاریخ دریافت: ۹۹/۹/۳
تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۲/۲۵

Journal of Management and
educational perspective, Winter2021

Received: November 23, 2020
Accepted: March 15, 2021

The effect of academic motivation and academic seriousness on the academic achievement of female primary school students in District 7 of Karaj

Aboutalebi, Hamid^۱

The aim of this study was to determine the role of academic motivation and academic seriousness in predicting academic achievement of female primary school students in District 7 of Karaj. This was a descriptive-correlational study. The statistical population included all female primary school students in the District 7 city of Karaj in the academic year 2018-2019, numbering 8,500 students. By means of Krejcie and Morgan table, 367 people were selected as the sample size. Sampling was done by cluster random sampling. Data collection tools were academic seriousness and academic motivation questionnaires and academic achievement checklist. Data analysis by means of Pearson correlation coefficient and stepwise regression showed that academic

---

^۱ Master of History and Philosophy of Education, Department of Philosophy of Education, Faculty of Educational Sciences, Islamic Azad University of Arak, Iran
Aboutalebi.Hamid400@gmail.com

DOI: <https://dx.doi.org/10.22034/jmep.2021.267311.1047>

motivation and academic seriousness are effective on the students' academic achievement ($P < 0.05$). Also, behavioral, emotional and cognitive academic motivation variables have an effect on the dependent variable of academic achievement ($P < 0.05$). It is recommended to provide effective solutions to increase educational motivation and seriousness to educational counselors.

Keywords: Academic motivation, academic seriousness, academic achievement.

تأثیر اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ابتدایی منطقه ۷ شهر کرج

حمید ابوطالبی^۱

چکیده

مطالعه حاضر با هدف تعیین نقش اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ابتدایی منطقه هفت شهر کرج انجام شد. این مطالعه از نوع توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر دوره ابتدایی منطقه هفت شهر کرج در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ به تعداد ۸۵۰۰ نفر بود. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۶۷ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. نمونه‌گیری به شیوه تصادفی خوشه‌ای انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌های جدیت تحصیلی و اشتیاق تحصیلی و چک‌لیست پیشرفت تحصیلی بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر دارد ($P < 0/05$). همچنین متغیرهای اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی بر متغیر وابسته پیشرفت تحصیلی تأثیر دارند ($P < 0/05$). ارائه راهکارهای مؤثر در راستای افزایش اشتیاق و جدیت تحصیلی به مشاوران تربیتی توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: اشتیاق تحصیلی، جدیت تحصیلی، پیشرفت تحصیلی.

۱. کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش، گروه فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، ایران.

مقدمه

موفقیت و کارایی نظام‌های آموزشی به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دوره‌های تحصیلی بستگی دارد (Talebi Khansari, 2020). پیشرفت و افت تحصیلی دانش آموزان، یکی از ملاک‌های کارایی نظام آموزشی است و کشف و مطالعه متغیرهای تأثیرگذار بر این متغیرها، به شناخت بهتر و پیش‌بینی عوامل مؤثر در مدرسه می‌انجامد. بنابراین بررسی متغیرهایی که با پیشرفت تحصیلی در دروس مختلف رابطه دارد یکی از موضوعات اساسی پژوهش در نظام آموزش و پرورش است (Baghani & Dehghani Neishabouri, 2012). اتکینسون^۱ (۱۹۹۸) پیشرفت تحصیلی را به‌عنوان توانایی آموخته‌شده یادگیرنده در امور تحصیلی معرفی می‌کند که به‌وسیله آزمون‌های استانداردشده تحصیلی سنجش می‌شود (Kordloo & Behrangi, 2020). عوامل مختلفی در یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مؤثر می‌باشند. شناسایی این عوامل در رفع مشکلات و نارسایی‌های موجود در سیستم‌های آموزشی مهم و ضروری است. از جمله متغیرهای مرتبط با پیشرفت تحصیلی، انگیزش و اشتیاق به تحصیل است (Narasimhan, 2018; Shekhar & Kumar, 2016; Moradi, et al., 2019). اصطلاح اشتیاق تحصیلی به‌وسیله آستین^۲ (۱۹۸۴) مطرح شد و از نظر لغوی به معنای درگیر شدن در کاری است که معمولاً در مقابل بی‌میلی یا بی‌ رغبتی در کاری تعریف می‌شود و به‌عنوان یک احساس تعلق و گرایش فرد به مشارکت در فعالیت‌های کلاس و از نتایج مهم مدرسه در کنار موفقیت‌های آموزشگاهی است (Samavi & Najjarpourian, 2019). اشتیاق تحصیلی به کیفیت تلاشی اشاره دارد که دانش آموزان صرف فعالیت‌های هدفمند آموزشی می‌کنند تا به‌صورت مستقیم در دستیابی به نتایج مطلوب نقش داشته باشند (Abedi, et al., 2014) و متشکل از مؤلفه‌های مختلف رفتاری^۳، شناختی^۴ و عاطفی^۵ (انگیزشی) است (Hong, 2014).

^۱ Atkinson

^۲ academic engagement

^۳ Astin

^۴ behavioural

^۵ cognitive

درگیرانه یادگیرندگان در گروه‌های اجتماعی، روابط کلاسی، مطالعه در محل تحصیل و خانه، فعالیت‌های فوق‌برنامه مربوط به محل تحصیل، داشتن رفتارهای مثبت و نداشتن رفتارهای مخرب را شامل می‌شود (Lippman & Rivers, 2008). اشتیاق شناختی به سرمایه‌گذاری شخصی دانشجویان در فعالیت‌های یادگیری اشاره دارد که شامل خودتنظیمی، التزام به یادگیری تبحری و استفاده از راهبردهای یادگیری مانند استفاده از بسط معنایی می‌شود (Sedaghat, et al., 2011). اشتیاق هیجانی بر عشق، علاقه، لذت، سرزنده بودن و رغبت نسبت به کلاس درس و به‌طور کلی با تعلق و دل‌بستگی به استاد، معلم، همسالان، یادگیری و مدرسه ارتباط می‌یابد (Cho & Cho, 2014). مطالعات نشان داده‌اند اشتیاق تحصیلی شناختی، رفتاری و عاطفی به‌عنوان عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان محسوب می‌شوند (Alrashidi, et al., 2016). گاستون و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی نشان دادند راهبردهای سوادآموزی انگیزه و اشتیاق استراتژی مفیدی برای بهبود پیشرفت تحصیلی به شمار می‌روند (Gaston, et al., 2016). چندین مطالعه نیز نشان دادند اشتیاق تحصیلی با پیشرفت تحصیلی رابطه دارد (Moradi, et al., 2019; Pirani, et al., 2017). همچنین بین اشتیاق تحصیلی با عوامل انگیزشی رابطه وجود دارد (Kordi, 2017). به نظر می‌رسد متغیر دیگری که با پیشرفت تحصیلی رابطه دارد، جدیت تحصیلی باشد. جدیت تحصیلی یک مفهوم روانی است که از یک انگیزه درونی نشئت می‌گیرد که می‌توان از آن به‌عنوان انگیزه تحصیلی هم یاد کرد (Biabangard, 2020). جدیت تحصیلی، شایستگی است که فرد را قادر می‌سازد دست به هدف‌یابی بزند و سپس به هدف‌های مطرح شده نائل شود. جدیت تحصیلی، درک ظرفیت‌های یادگیری و تلاش برای تحقق بخشیدن به آن‌هاست. بنابراین با ایجاد انگیزه می‌توان جدیت در امر تحصیلی را در فراگیران بهبود بخشید (Rais Saeedi, 2016). جدیت تحصیلی موجب

خودشکوفایی تحصیلی می‌شود (Naghsh & ShafeiPour Motlaq, 2016) و با اثرگذاری بر انواع مختلف فعالیت‌های تحصیلی موجب تمایل فرد برای رسیدن به هدف‌های تحصیلی می‌شود (Ghodrati Taklimi, et al., 2015). با توجه به جایگاه اشتیاق و جدیت تحصیلی در پیشرفت تحصیلی و عملکرد دانش آموزان، این پژوهش بر آن است تا به این پرسش پاسخ دهد که آیا اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ابتدایی شهر کرج تأثیر دارد؟

روش پژوهش

بررسی حاضر از نظر هدف یک پژوهش کاربردی و به لحاظ روش گردآوری اطلاعات، توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر دوره ابتدایی منطقه هفت شهر کرج در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ به تعداد ۸۵۰۰ نفر بود. با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۶۷ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. همچنین روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای بود. در این پژوهش محقق به منظور جمع‌آوری اطلاعات از دو پرسشنامه جدیت تحصیلی و اشتیاق تحصیلی و چک‌لیست پیشرفت تحصیلی استفاده شد.

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی: پرسشنامه اشتیاق تحصیلی با ۱۵ گویه به وسیله فردریکز و همکاران (۲۰۰۴) ساخته شد (Fredricks, et al., 2004). این پرسشنامه شامل سه خرده‌مقیاس رفتاری (سؤالات ۱ تا ۴)، عاطفی (سؤالات ۵ تا ۱۰) و شناختی (سؤالات ۱۱ تا ۱۵) است. پاسخ هر کدام از گویه‌ها دارای نمرات ۱ تا ۵ می‌باشد که از هرگز تا تمام اوقات را شامل می‌شود. با توجه به استاندارد بودن و استفاده‌های متعدد از این پرسشنامه، روایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. فردریگز و همکاران (۲۰۰۴) ضریب پایایی این مقیاس را ۰/۸۶ گزارش نمودند (Fredricks, et al., 2004). در پژوهش صفری و همکاران (۲۰۱۶)، پایایی کل به روش آلفای

کروناخ ۰/۷۴ محاسبه شد (Safari, et al., 2016). در مطالعه حاضر پایایی مؤلفه‌های اشتیاق شناختی، عاطفی و رفتاری به ترتیب ۰/۹۳۶، ۰/۸۷۴ و ۰/۸۳۳ به دست آمد.

پرسشنامه جدیت تحصیلی: این پرسشنامه به وسیله محقق و در راستای هدف مطالعه حاضر ساخته شد، شامل ۱۲ گویه است که دارای طیف لیکرت با مقیاس اندازه‌گیری، فاصله‌ای است. روایی محتوایی این پرسشنامه با نظرسنجی از اساتید و صاحب‌نظران این حوزه مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. در مطالعه حاضر برای تعیین پایایی، با اجرا در یک مجموعه ۳۰ نفره و بررسی داده‌های حاصل و استفاده از آلفای کروناخ محاسبه و ۰/۸۹۰ به دست آمد.

چک‌لیست پیشرفت تحصیلی: این ابزار متناسب با هریک از مواد درسی و بر اساس کارنامه تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی و به شیوه توصیفی با سنجه‌های خیلی خوب (نمرات ۱۷ تا ۲۰)، خوب (نمرات ۱۵ تا ۱۷)، قابل قبول (نمرات ۱۰ تا ۱۵) و نیاز به تلاش بیشتر (نمرات زیر ۱۰) ارزیابی می‌شوند. در این بررسی، مشاهده کارنامه تحصیلی دانش آموزان ملاک سنجش بوده است.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

به منظور توصیف داده‌های حاصله، از شاخص‌های فراوانی، درصد، درصد فراوانی جمععی، گرایش مرکزی و پراکندگی مربوط به متغیرهای پژوهش، در قالب جدول ۱، استفاده شده است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

آماره‌ها	اشتیاق	رفتاری	عاطفی	شناختی	جدیت
تعداد در دسترس	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷
از دست رفته	۰	۰	۰	۰	۰
میانگین	۵۸/۶۲۹	۱۶/۵۸۵	۲۲/۱۸۲	۱۹/۸۵۲	۴۲/۵۶۶
خطای استاندارد میانگین	۰/۳۸۰	۰/۱۳۱	۰/۱۷۶	۰/۱۷۴	۰/۲۴۷
میانه	۶۰/۰۰۰	۱۷/۰۰۰	۲۲/۰۰۰	۲۰/۰۰۰	۴۳/۰۰۰
انحراف استاندارد	۷/۲۹۳	۲/۵۱۵	۳/۳۹۰	۳/۳۳۴	۴/۷۴۰
واریانس	۵۳/۲۰۱	۶/۳۲۵	۱۱/۴۹۴	۱۱/۱۲۰	۲۲/۴۷۶
حد بالا	۷۳	۲۰	۳۰	۲۵	۵۴
حد پایین	۳۴	۹	۱۲	۶	۲۷

مقادیر جدول فوق در مورد متغیرها متفاوت هستند. علت تفاوت موجود در نمرات حداقل و حداکثر (دامنه تغییرات) آن است که تعداد گویه‌های مربوط به هر مؤلفه یکسان نیست. به منظور تعیین نوع آزمون (پارامتریک یا ناپارامتریک) یکی از پیش فرض‌ها بررسی نرمال بودن داده‌هاست که با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف انجام می‌گیرد. نتایج آن در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف

متغیرها	اشتیاق	رفتاری	انگیزشی	شناختی	جدیت
تعداد	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷	۳۶۷
K-S	۱/۰۰۴	۱/۱۸۱	۱/۲۵۳	۱/۳۴۵	۱/۰۳۴
sig	۰/۲۳۶	۰/۰۹۰	۰/۰۸۶	۰/۱۲۳	۰/۲۶۶

با توجه به نتایج جدول ۲ و نرمال بودن داده‌ها و نتایج داده‌های استخراج شده از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام استفاده که نتایج آن در جداول زیر ارائه شده است.

فرضیه تحقیق: اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ابتدایی شهر کرج تأثیر دارد.

جدول ۳. نتایج آزمون پیرسون بین اشتیاق تحصیلی، جدیت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی

پیشرفت تحصیلی	
اشتیاق تحصیلی	ضریب همبستگی پیرسون
۰/۴۲۰***	سطح معنی داری (دوطرفه)
۰/۰۰۰	تعداد
۳۶۷	
جدیت تحصیلی	
ضریب همبستگی پیرسون	۰/۳۶۵***
سطح معنی داری (دوطرفه)	۰/۰۰۰
تعداد	۳۶۷

همان‌طور که از جدول ۳ مشخص می‌شود ضریب همبستگی پیرسون در متغیر اشتیاق ۰/۴۲۰ و در متغیر جدیت ۰/۳۶۵ به دست آمده است؛ و از آنجائی که مقدار $\text{sig}=0/000$ به دست آمده است و کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا این ضریب همبستگی به دست آمده معنادار است، یعنی اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر دارد.

جدول ۴. ضریب همبستگی چندگانه و مجذور همبستگی چندگانه متغیر اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و

شناختی با پیشرفت تحصیلی

متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی چندگانه	مجذور ضریب همبستگی چندگانه	مجذور ضریب همبستگی چندگانه تعدیل شده	برآورد خطای استاندارد
اشتیاق رفتاری	۰/۵۶۴	۰/۳۱۸	۰/۳۱۶	۲/۶۵۶
اشتیاق عاطفی	۰/۶۸۱	۰/۴۶۳	۰/۴۶۲	۴/۷۵۷
اشتیاق شناختی	۰/۳۳۴	۰/۱۱۲	۰/۱۰۹	۳/۱۷۶

نتایج جدول ۴ مقادیر ضریب همبستگی چندگانه و مجذور ضریب همبستگی چندگانه را نشان می‌دهد. مقدار ضریب همبستگی چندگانه اشتیاق رفتاری با پیشرفت تحصیلی برابر با ۰/۵۶۴، اشتیاق عاطفی با پیشرفت تحصیلی برابر با ۰/۶۸۱ و اشتیاق شناختی با پیشرفت تحصیلی برابر با ۰/۳۳۴، اشاره دارد به همبستگی ساده بین متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک پیشرفت تحصیلی و به عبارتی شدت همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد. همان‌طور که از مقدار ضریب همبستگی پیرسون (چندگانه) بین متغیرها نمایان است، اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، تأثیر در حد مطلوبی دارند. از طرفی، مقدار مجذور ضریب همبستگی چندگانه نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل یعنی اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی به ترتیب به میزان ۳۲ درصد، ۴۶ درصد و ۱۱ درصد می‌توانند بر متغیر وابسته یعنی پیشرفت تحصیلی، تأثیرگذار باشند.

نتایج حاصل برای تعیین ضرایب تحلیل رگرسیون و تعیین توان تأثیرگذاری معنادار برای متغیرهای مستقل و تنظیم معادله رگرسیون در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. ضرایب تحلیل رگرسیون استاندارد و غیراستاندارد برای پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	Sig
رگرسیون	۱۱۹۸/۸۳۰	۱	۱۱۹۸/۸۳۰	۱۶۹/۸۶۴	۰/۰۰۰
باقی‌مانده	۲۵۷۶/۰۲۰	۳۶۵	۷/۰۵۸		
جمع	۳۷۷۴/۸۵۰	۳۶۶			
رگرسیون	۷۱۳۴/۸۱۲	۱	۷۱۳۴/۸۱۲	۳۱۵/۲۸۳	۰/۰۰۰
باقی‌مانده	۸۲۵۹/۸۹۶	۳۶۵	۲۲/۶۳۰		
جمع	۱۵۳۹۴/۷۰۸	۳۶۶			
رگرسیون	۴۶۳/۱۸۴	۱	۴۶۳/۱۸۴	۴۵/۹۱۷	۰/۰۰۰
باقی‌مانده	۳۶۸۱/۹۳۹	۳۶۵	۱۰/۰۸۸		
جمع	۴۱۴۵/۱۲۳	۳۶۶			

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که مدل رگرسیون می‌تواند به‌طور معناداری تأثیرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کند. مقدار (sig) که برابر با ۰/۰۰۰ است معناداری آماری مدل رگرسیون را نشان می‌دهد؛ زیرا میزان به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد و نتیجه می‌گیریم که مدل به کار رفته، پیش‌بینی‌کننده خوبی برای متغیر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. به‌منظور دریافت اطلاعات در مورد متغیر تأثیرگذار و میزان این تأثیرگذاری نتایج در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج پیش‌بینی متغیر پیشرفت تحصیلی توسط اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی

سطح معناداری	طی	ضریب‌های غیراستاندارد		متغیر
		ضرایب استاندارد	B	
۰/۰۰۰	۸/۱۸۰		۰/۹۴۵	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۱۳/۰۳۳	۰/۵۶۴	۰/۰۵۶	اشتیاق رفتاری
۰/۰۰۰	۲۰/۳۱۱		۱/۵۶۱	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۱۷/۷۵۶	۰/۶۸۱	۰/۰۷۷	اشتیاق عاطفی
۰/۰۰۰	۱۲/۹۷۱		۱/۱۲۹	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۶/۷۷۶	۰/۳۳۴	۰/۰۶۷	اشتیاق شناختی

در جدول ۵ مشاهده می‌شود که sig در مقادیر ثابت و متغیرهای اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی هر دو معنادار شده‌اند. پس از تعیین معنادار بودن مقادیر ثابت و متغیرهای اشتیاق رفتاری، عاطفی و شناختی، ضریب رگرسیونی استاندارد شده یا «بتا» به ترتیب برابر با ۰/۵۶۴، ۰/۶۸۱ و ۰/۳۳۴ می‌باشند که نشان‌دهنده میزان تأثیر متغیرهای مستقل اشتیاق تحصیلی رفتاری، عاطفی و شناختی بر متغیر وابسته پیشرفت تحصیلی هستند.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر با هدف تعیین نقش اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی در پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ابتدایی منطقه هفت شهر کرج انجام شد. یافته‌های این مطالعه نشان داد اشتیاق تحصیلی و جدیت تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر دارد. این یافته همسو با مطالعه (Alrashidi, et al., 2016؛ Gaston, et al., 2019؛ Moradi, et al., 2016) است مبنی بر اینکه اشتیاق تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی تأثیر دارد. این یافته همچنین در راستای مطالعه (Naghsh, & ShafeiPour Motlaq, 2016) است که نشان دادند جدیت تحصیلی موجب خودشکوفایی تحصیلی می‌شود. در تبیین این یافته می‌توان گفت اشتیاق تحصیلی به‌عنوان یک رویکرد نوین انگیزش درونی به معنی رفتارهای مثبت در کلاس و اشتیاق در انجام تکالیف مدرسه که دربرگیرنده سه جنبه در دانش آموزان است: شور و شغف، از خود بی‌خود شدن و جذب شدن. این سه مفهوم به‌صورت پافشاری و حالت هیجانی-انگیزشی مثبت در مورد کارهای مدرسه در فراگیران نمود پیدا می‌کند. از طرفی جدیت تحصیلی یک مفهوم روانی است که از یک انگیزه درونی نشئت می‌گیرد که می‌توان از آن به‌عنوان انگیزه تحصیلی هم یاد کرد. بروز جدیت در فراگیران موجب اهتمام به امور تحصیلی، تلاش، سخت‌کوشی و مداومت در امور آموزشی و تربیتی می‌شود. نتایج شکوفا شدن این توانمندی‌ها در فراگیران و مسلح بودن آنان به این ابزار روانی، پیشرفت تحصیلی را در آنان به همراه خواهد داشت. نتایج این بررسی با نتیجه تحقیقی که توسط (Kordi, 2017) انجام شد همسو است که نشان داد اشتیاق تحصیلی با عوامل انگیزشی و افق زمانی رابطه مثبتی دارد. همچنین تحقیقی توسط (Pirani, et al., 2017) انجام شد که نتایج پژوهش حاکی از تأیید ارتباط متغیرهای پژوهش حاضر بود. به‌کارگیری مهارت‌ها و شایستگی‌ها در حوزه روان‌شناختی می‌تواند تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان داشته باشد. دوره ابتدایی یکی از دوره‌های بسیار مهم در دوران تحصیلی دانش آموزان به‌حساب می‌آید، زیرا در شرایطی از زندگی آموزشی قرار دارند که پایه‌های ترقی و رشد در مراحل بعدی را پایه‌ریزی

می‌نمایند. بنابراین توجه به دو مفهوم اشتیاق و جدیت در امور تحصیلی می‌تواند تأثیر روانی مناسبی بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشته باشد. وجود رابطه معنی‌دار بین ابعاد متغیرها نشان از مهم بودن توجه به عوامل روانی و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان می‌باشد.

Reference

- Abedi, A., Me'marian, A., Shoushtari, M., & Golshani Monazzah, F. (2014). A Study of the Effectiveness of Martin's Cognitive Behavioral Multidimensional Interventions on Academic Achievement and Engagement of High School Female Students in Isfahan City. *Educational Psychology, 10*(32), 79-93. (In Persian)
- Alrashidi, O., Phan, H. P., & Ngu, B. H. (2016). Academic Engagement: An Overview of Its Definitions, Dimensions, and Major Conceptualisations. *International Education Studies, 9*(12), 41-52.
- Biabangard, E. (2020). *Educational Psychology (Psychology of Teaching and Learning)*. Tehran: Virayesh. (In Persian)
- Baghani, M., & Dehghani Neishabouri, M. (2012). Investigating the effect of academic motivation, self-efficacy and study approaches on students' academic achievement. The First National Conference on Cognitive Science Findings in Education. December 3-2. (In Persian)
- Cho, M. H., & Cho, Y. (2014). Instructor scaffolding for interaction and students' academic engagement in online learning: Mediating role of perceived online class goal structures. *The Internet and Higher Education, 21*, 25-30.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research, 74*(1), 59-109.
- Galla, B. M., Wood, J. J., Tsukayama, E., Har, K., Chiu, A. W., & Langer, D. A. (2014). A longitudinal multilevel model analysis of the within-person and between-person effect of effortful engagement

- and academic self-efficacy on academic performance. *Journal of School Psychology*, 52(3), 295-308.
- Ghodrati Taklimi, S., Ghodrati Taklimi, S., Pourhasani, S., M. K., & Poursadrolah, M. (2015). The Role of Motivation on Students' Academic Achievement, The First National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies, Tehran, Mehr Arvand Institute of Higher Education, Center for Strategies for Achieving Sustainable Development. (In Persian)
- Gao, N., Shao, W., Rahaman, M. S., & Salim, F. D. (2020). n-Gage: Predicting in-class Emotional, Behavioural and Cognitive Engagement in the Wild. *Proceedings of the ACM on Interactive, Mobile, Wearable and Ubiquitous Technologies*, 4(3), 1-26.
- Gaston, A., Martinez, J., & Martin, E. P. (2016). Embedding literacy strategies in social studies for eighth-grade students. *Journal of Social Studies Education Research*, 7(1), 73-95.
- Hong, W., Zhen, R., Liu, R. D., Wang, M. T., Ding, Y., & Wang, J. (2020). The longitudinal linkages among Chinese children's behavioural, cognitive, and emotional engagement within a mathematics context. *Educational Psychology*, 40(6), 666-680.
- Kordloo, A., Behrangi, M. (2020). The effect of intellectual scaffolding on educational management in the application of new educational technologies on academic motivation and academic achievement in science courses for female students in the fifth grade of elementary school. *Management and Educational Perspective*, 2(1), 19-۳۳. <https://dx.doi.org/10.22034/jmep.2020.231073.1012>. (In Persian)
- Kordi, A. (2017). Predicting academic motivation based on motivational factors (task usefulness and mastery goals): The mediating role of time horizon in students, M.Sc. Thesis - Government - Ministry of Science, Research, and Technology, Allameh Tabatabaei University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. (In Persian)
- Lippman, L., & Rivers, A. (2008). Assessing school engagement: A guide for out-of-school time program practitioners. *A Research-to-Results brief*. Washington, DC: Child Trends.

- Moradi, K., Asadzadeh, H., Karami, A., najafi, M. (2019). Modeling the academic achievements based on academic emotions and academic engagement with the mediating role of positive development youth. *Educational Psychology*, 15(51), 147-173. (In Persian)
- Naghsh, S., ShafeiPour Motlaq, F. (2016). Presenting a model in order to determine the relationship between the educational infatuation, Creativity, and achievement with Educational self-actualization Based on mediation of educational seriousness. *Research in Curriculum Planning*, 13(48), 134-144. (In Persian)
- Narasimhan, P. (2018). Self-Concept and Achievement Motivation as a Predictor of Academic Stress among High school students of ICSE Board, Chennai. *Indian Journal of Psychological Science*, 10(1), 77-84.
- Pirani, Z., Taghvaei, D., & Mirzaee, M. T. (2017). Investigating the Relationship between Academic Enthusiasm and Vitality with Achievement Motivation in Blind Students in Arak in the 94-95 Academic Year, Fourth National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies, Tehran, Mehr Arvand Institute of Higher Education, Center for Achieving Strategies Sustainable development.. (In Persian)
- Rais Saeedi, H. (2016). Investigating how motivated and learning students are. PhD Student in Educational Psychology. The first national scientific research congress on the development and promotion of educational sciences and psychology, sociology and socio-cultural sciences in Iran. (In Persian)
- Safari, H., Jenaabadi, H., Salmabadi, M., & Abasi, A. (2016). Prediction of Academic Aspiration based on Spiritual Intelligence and Tenacity, *Iranian Bimonthly of Education Strategies In Medical Sciences*, 8(6), 7-12. (In Persian)
- Samavi, S. A., & Najjarpourian, S. (2019). The Causal Relationship between Internal Motivation, Academic Engagement and Academic Self-Regulation with Academic Performance mediated by Self-Directed Learning in High School Students in Bandar Abbas, *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 7(12), 47-68. (In Persian)

- Sedaghat, M., Abedin, A., Hejazi, E., & Hassanabadi, H. (2011). Motivation, cognitive engagement, and academic achievement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 2406-2410. (In Persian)
- Shekhar, C., & Kumar, R. (2016). Gender differences in achievement motivation, self-efficacy academic stress and academic achievement of secondary school students. *J. Appl. Soc. Sci*, 3(5&6), 117-124.
- Talebi Khansari, L. (2020). Relationship between classroom management practices and communication skills with academic achievement motivation of primary school students in Chabaksar. *Management and Educational Perspective*, 2(3), 113-131. <https://dx.doi.org/10.22034/jmep.2020.243991.1030>. (In Persian)